

ئەۋلادموئەۋلاد چېگرانى ساقلاش

___ «خەلق ئۇلگىسى» دۆلەت شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

□ مۇخبىرىمىز خېلىڭ، ئىختىيارىي مۇخبىرلار ۋاڭ مېي، چۇ ياۋباڭ

قىزىلىسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدىا، چېگرا قوغدىغۇچى بۇرماقان مولدۇنىڭ ۋەتەننى سۆيۈش ھېكايىسىنى ھەممەيلەن بىلىدۇ. 9 - ئاينىڭ 17 - كۈنى، ئۇ «خەلق ئۇلگىسى» دۆلەت شەرىپى نامىغا ئېرىشتى. گۈلدەك ياش قىزدىن 70 ياشتىن ئاشقان موماي بولغۇچە، بۇرماقان مولدۇ تولۇپ تاشقان ۋەتەننى سۆيۈش ھېسسىياتى بىلەن ئۆزىنىڭ ياشلىق باھاردىنى، ھەتتا پۈتۈن ئۆمرىنى ۋەتەننىڭ چېگراراسىنى ساقلاش ئىشلىرىغا بېغىشلىدى.

56 يىلدا، ئۇ ئىككى پۈتى بىلەن ۋەتەننىڭ چېگرا لىنىيەسىنى كېزىپ چىقتى. 56 يىلدا، ئۇ غورىگىل تۇرمۇش كەچۈرۈشكە رازى بولۇپ، ياشتىن - ئاخىر ۋەتەننى سۆيۈشنى ھاياتىدىكى ئىستىلىدىغان بىردىنبىر نشان قىلدى.

«ھازىر مەن ياشىنىپ قالدىم، چېگرانى ساقلايالمايدىغان، چېگرانى قوغدىيالمايدىغان بولۇپ قالدىم، بىراق، پەرزەنتلىرىمنىڭ ھەممىسى چېگرا قوغدىغۇچى، مەن ئۇلارنى ئەۋلادموئەگۈلاد كۈچ ئۇلاپ چېگرانى ساقلاتقۇزمەن» دېدى 9 - ئاينىڭ 3 - كۈنى بۇرماقان قەنىيەلىك بىلىك.

■ چېگرانى چېڭ ساقلاش

بۇرماقان بۇ يىل 77 ياشتا، بويى ئانچە ئېگىز ئەمەس، سەل سېمىز بولغاچقا، يول ماڭغاندا ئازراق قىيىنلىدۇ، بىراق روھىي ھالىتى بەك ياخشى. 9 - ئاينىڭ 3 - كۈنى، مۇخبىر ئۇلۇغچات ناھىيەسىدىكى جىغىن يېزىسىدا بۇرماقانى كۆرگەندە، ئۇ ئۆز ئۆيىدىكى «چېگرا قوغدىغۇچىلار تارىخى تەربىيە سارىيى»نى تازىلاۋاتاتتى.

«مەن ئېغىر رېماتىزم خاراكتېرلىك بوغۇم ياللۇغغا گىرىپتاز بولۇپ، يول يۈرۈشۈم قولايسىزلاشتى، ۋەتەن ئۈچۈن چېگرانى ساقلىيالمايدىغان بولۇپ قالدىم.» پېنىسىيە تۇرمۇشىنى تىلغا ئالغاندا، بۇرماقانىڭ چىرايىدىن ئازراق مەيۈسلۈك چىقىپ تۇراتتى.

بۇرماقانىڭ چېگراغا رىشتە باغلىشىشى 1961 - يىلىدىن باشلاپ سۆزلەشكە توغرا كېلىدۇ. ئۇ چاغدا، دادىسىنىڭ چېگرا ساقلاشقا مۇھەببىتىنىڭ تەسىرىدە، ئەمدىلا 19 ياشقا كىرگەن بۇرماقان چېگرانى ساقلاش مۇھىم ۋەزىپىسىنى

باغراش ناھىيەسىنىڭ كەسىپ تاشيولى دېھقانلارنىڭ بېيىش يولىغا ئايلاندى

(بېشى 1 - بەتتە)

يىرىك پىلان قۇرۇلۇشى بىلەن كەسىپ تەرەققىياتىنى زىچ بىرلەشتۈرۈپ، «تاشيولنى كەسىپنى چۆرىدەپ ياساش، كەسىپنى تاشيولنى چۆرىدەپ يۈرۈشتۈرۈش» ئىدىيەسىدە چىڭ تۇرۇپ، 280 كىلومېتىردىن ئارتۇق يېزا كەسىپ تاشيولىنى ياسىدى.

كەسىپ تاشيولى يول بويدا ھاراق چىقىرىدىغان ئۇزۇم، پىگمېنتلىق لازا، شوخلا قاتارلىق خاس يېزا ئىگىلىك كەسىپ تېرىقچىلىق رايونىنىڭ شەكىللىنىشىگە تۈرتكە بولدى، نۆۋەتتە بۇلارنىڭ كۆلىمى 100 مىڭ مودىن ئاشتى. بۇنىڭدىن باشقا، ئۇلان جېكسىن يېزىسىنىڭ مەروايىت گۈرۈچى، بۈمبۇت بازىرىنىڭ ئورگانىك كۆكتاتلىرىنى تايانچ قىلغان بىر تۈركۈم داڭلىق يېزا خاس كەسىپلەر رايونى تەدرىجىي شەكىللىندى.

(بېشى 1 - بەتتە)

جۇڭگو خەرىتىسى، تىنچلىق كەپتىرى قا تارلىقلارنىڭ شەكلىنى ھاسىل قىلىپ، ۋەتەنگە چوڭقۇر مۇھەببىتى بىلەن بەخت تىلدى.

«نېمىدىگەن قانتىلى!» نەق مەيداندىكى كىشىلەر قىزغىن چاۋاك چالدى، تۈمەنلىگەن ساياھەتچى خۇشال كەيپىياتتا

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

3 مۇھىم خەۋەرلەر

زىمىمسىگە ئېلىپ، دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىكى 4000 مېتىردىن ئاشىدىغان، تاغ چوققىسىدا يىل بويى قار ئېرىمەيدىغان دۇڭگۇرمو تاغ ئېغىزىغا قەدەم قويۇپ، بىر شەرەپلىك چېگرا قوغدىغۇچىغا ئايلاندى.

«دادام دائىم مۇقىملىق بولغاندىلا، بىزنىڭ تۇرمۇشىمىز ئاندىن تىنچ، خاتىر-جەم بولىدۇ؛ ئىتتىپاقلىق بولغاندىلا، بىز ئاندىن ھەممىنى يېگەلەيمىز، دەپتىسى» دېدى بۇرماقان.

دادىسىنىڭ تەسىرىدە، بۇرماقان چىدامچانلىق بىلەن دۇڭگۇرمونى ساقلىدى، ئەزەلدىن ئايرىلىپ باقمىدى. كۈندىلىك چېگرا چارلاش يولى ئۈستىدە، ئۇ مېھىر - مۇھەببىتى بىلەن سانسىزلىغان تاشلارغا «جۇڭگو» دېگەن خەتنى ئويۇپ چىقتى. ئۇ مۇنداق دېدى: «دۇڭگۇرمو تاغ ئېغىزدىكى ھەر بىر تاشقا «جۇڭگو» دېگەن ئىككى خەتنى ئويۇپ چىققۇم بار.»

1986 - يىلى 7 - ئاينىڭ بىر كۈنىگە، ئى، بۇرماقان بىر چېگرا تېشىنىڭ دۆلىتىمىز تەرەپكە 25 سانتىمېتىر ئەتراپىدا سۈرۈلۈپ قالغانلىقىنى بايقىدى. ئۇ كۆپ ئويلىنىشقا ئۇلگۈرمەيلا، دەرھال ئاتقا مىنىپ يېزىلىق ھۆكۈمەتكە بېرىپ دوكلات قىلىپ، زور زىياننىڭ ئالدىنى ۋاقتىدا ئالدى. يېرىم ئەسىردىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، ئۇنىڭ چېگرا لىنىيەسىدە قالدۇرغان ئاياغ ئىزى 80 نەچچە مىڭ كىلومېتىرغا يەتكەن بولۇپ، ئېكۋاتور سىزىقىنى بويلاپ بەر شارىنى ئىككى ئايلىدىنپ چىققانغا باراۋەر.

■ كۈچ ئۇلاپ چېگرانى ساقلاش

«ياخشى چېگرا ساقلىغۇچى بولۇش» بۇرماقان باشتىن - ئاخىر چىڭ تۇرۇپ كەلگەن ئېتىقاد. بۇ قەتئىي ئېتىقادىغا تايىنىپ، ئۇ قانچىلىك جاپا تارتسىمۇ ۋايىسىمدى، قانچىلىك چارچىسىمۇ قاچىسىدى. 20 - ئەسىرنىڭ 60 - يىللىرىدا، گەرچە ئائىلىسىدە ئىقتىسادىي قىيىنچىلىق بولۇپ، دائىم قورسىقى ئاچ قالسىمۇ، ئۇ يەنىلا كۈندە چېگرا ساقلاش يولىدىما ماڭدى. بۇرماقانىڭ تەسىرىدە، ئۇنىڭ بەش پەرزەنتىمۇ چېگرا قوغدىغۇچى بولدى.

بۇرماقان چەكسىز بەخىرلەنگەن ھالدا ئۆزىنىڭ چېگرا قوغدىغۇچى پەرزەنتلىرىنى تونۇشتۇردى ھىم قىزغىنلىق بىلەن مۇخبىرنى ئىككىنچى ئوغلى مەرگەن توپچىبېك تۇرۇۋاتقان ۋەزىپە ئىجرا قىلىش نۇقتىسىنى كۆرۈشكە

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولدۇ توغرىسىدا

بىر شەرىپى نامىغا ئېرىشكەن بۇرماقان مولد